

SKEPPSMÄTARENS SEKELSKIFTESGÅRD 1

SÖDERKÖPING

Arkeologisk utredning etapp 2

Fastigheterna Söderköping 2:42, 2:68 och 2:69,
Söderköping stad och kommun, Östergötlands län

ANDERS BORNFALK BACK

Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3141

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Utredningsområdet mellan Göta kanal i norr och Storån i syd.
Söderköpings stadskärna kan anas till vänster i bild. Foto från sydöst. Spridningstillstånd
från Lantmäteriet.

ALLMÄNT KARTMATERIAL: © Lantmäteriet Dnr: 50007066_140003

© Arkeologikonsult 2018

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

SKEPPSMÄTARENS SEKELSKIFTESGÅRD 1

SÖDERKÖPING

Arkeologisk utredning etapp 2

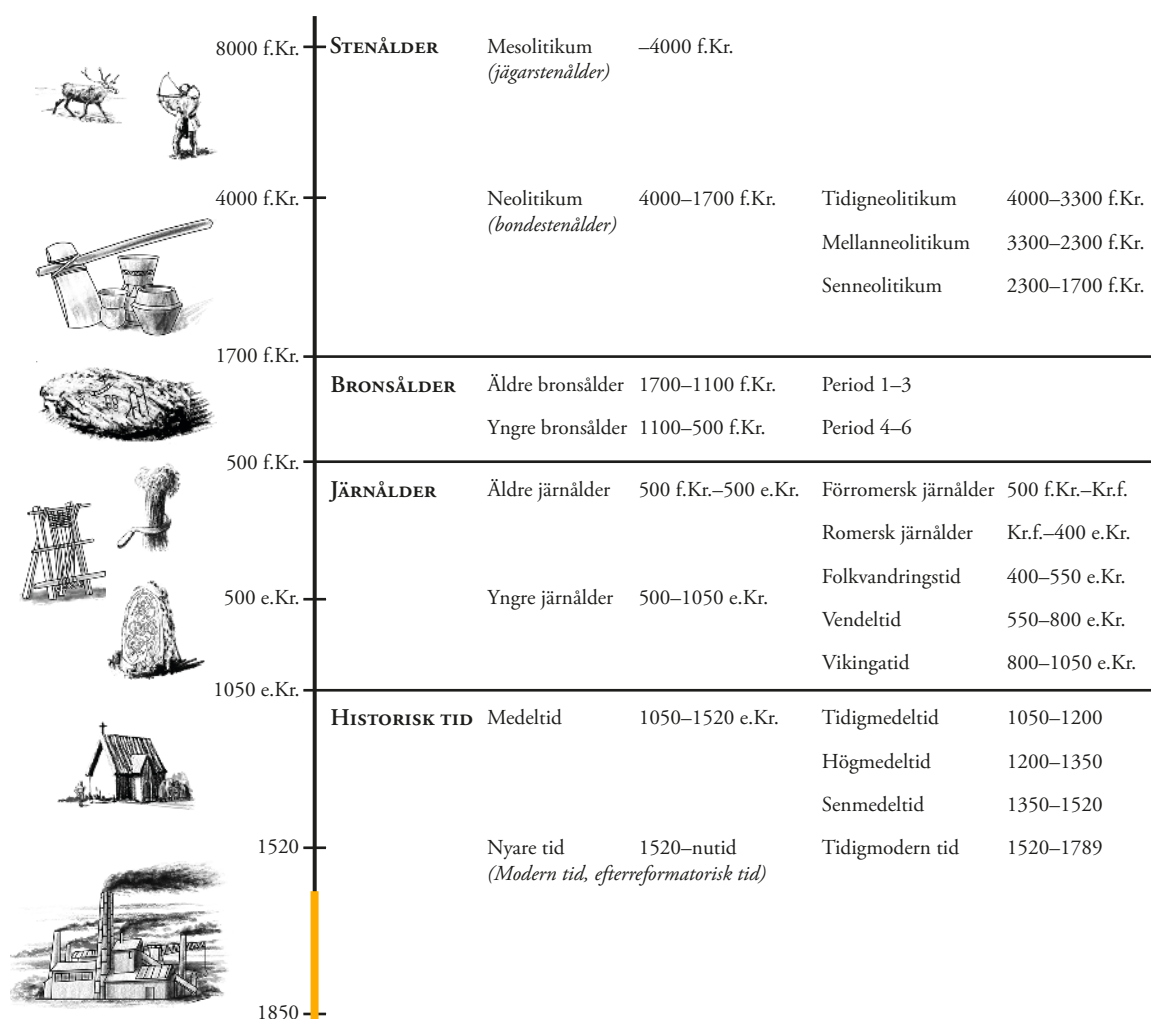
Fastigheterna Söderköping 2:42, 2:68 och 2:69,
Söderköping stad och kommun, Östergötlands län

ANDERS BORNFALK BACK

Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3141

ARKEOLOGISK PERIODINDELNING

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850 genom äldre tiders bruk och att den är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Bevakningsobjekt innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning eller inte.

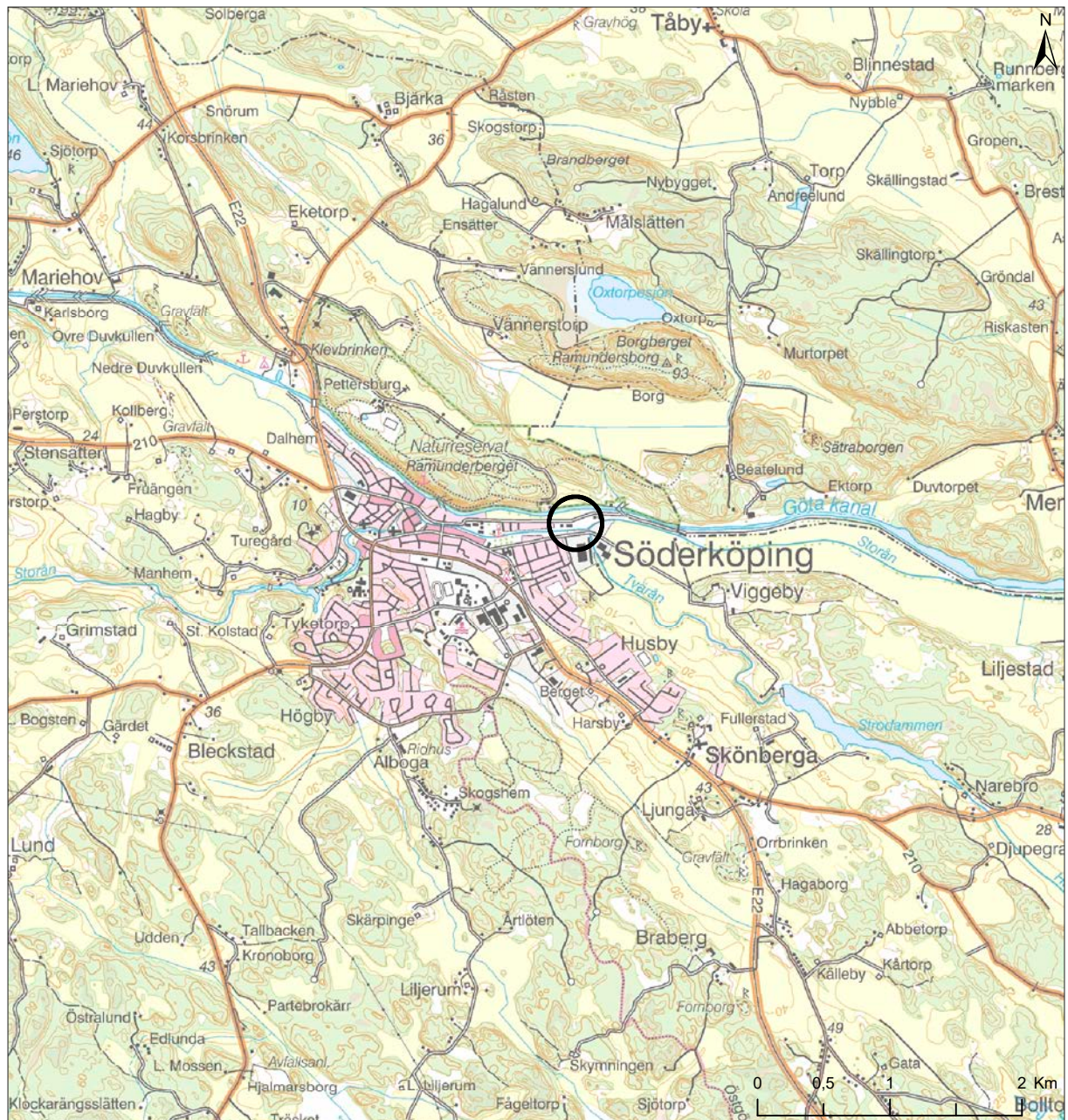
Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, t.ex. fyndplats eller plats med tradition.

Uppgift om innebär att lämningen endast är känd via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa. Lämningen har inte eftersökts eller kunnat återfinnas i fält.

Undersökt och borttagen betyder att lämningen blivit arkeologiskt undersökt och helt borttagen. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	7
ANTIKNVARISK BAKGRUND.....	7
Undersökningsområdet och utredningens förutsättningar	7
Topografi och fornlämningsmiljö.....	7
METOD	9
RESULTAT	10
Objekt 1. Gården Ede (datering ca 1910 till ca 1970).....	10
Objekt 2. Husgrund (datering till första halvan av 1900-talet).....	12
Objekt 3. Odlingsslager (datering till 1600–1900-tal)	12
DISKUSSION OCH SLUTSATS.....	14
REFERENSER	15
Litteratur	15
Kartor	15
Arkivhandlingar	15
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	16
BILAGOR	17
Bilaga 1. Schaktbeskrivning	17
Bilaga 2. Anläggningsbeskrivning.....	18

Figur 1. Utredningsområdet låg i östra utkanten av Söderköping, en knapp kilometer från stadskärnan. Terrängkartan som bakgrund. Skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

Arkeologikonsult genomförde under juni 2018 en arkeologisk utredning etapp 2 inom fastigheterna Söderköping 2:42, 2:68 och 2:69, Söderköping stad och kommun, Östergötlands län. Utredningen skedde inför ett framtagande av detaljplan av Söderköpings kommun där känd fornlämningsmiljö i närområdet, samt det faktum att planerat exploateringsområdet låg inom Riksintresse E9 (Göta kanal),

talade för att det kunde finnas fornlämningar inom området. Utredningen identifierade tre objekt; en gårdstomt etablerad runt 1910 (objekt 1), en husgrund från första halvan av 1900-talet (objekt 2), samt odlingslager som visar på kontinuerlig odling från 1600-tal till sent 1900-tal. Ingen av objekten uppfyller kriterierna för fornlämning.

INLEDNING

Med anledning av framtagande av detaljplan för fastigheterna Söderköping 2:42, 2:68 och 2:69, Söderköping stad och kommun, Östergötlands län, utförde Arkeologikonsult under juni 2018 en arkeologisk utredning etapp 2 inom rubricerade fastigheter (figur 1). Inga sedan tidigare kända fornlämningar fanns inom utredningsområdet. Ytan låg dock inom riksintresse E9, vilket utgörs av Göta kanal med förknippade miljöer, som tillsammans med närbelägen

kulturmiljö talade för att bevarade lämningar kunde finnas inom utredningsytan. Syftet med utredningen var följaktligen att fastställa om fornlämningar skulle beröras av exploateringsplanerna, samt att beskriva dessa.

Söderköping kommun var beställare och utredningen skedde efter beslut av länsstyrelsen i Östergötlands län.

ANTI-KVARISK BAKGRUND

Undersökningsområdet och utredningens förutsättningar

Undersökningsytan låg en knapp kilometer öst om Söderköpings stadskärna och avgränsas av Storån i syd och Göta kanal i norr. Området bestod varierande av tät skogbegrädd före detta tomtmark, anlagd gräsmatta samt tidigare industrimark och uppgick till en sammanlagd area på drygt 28 000 m². Ett nedlagt reningsverk utgjorde dock en stor del av området och större ytor var i öst täckta av moderna byggnadsmassor. I nordväst användes vid utredningstillfället en del av marken till kolonilotter, vilket tillsammans med det flertal vattenledningar, el- och fiberkablar som genomkorsade undersökningsytan resulterade i ett minskat antal platser tillgängliga för sökschakten. Den sammanlagda ytan som var åtkomlig för schaktning uppgick därmed till ca 10 000 m² (figur 2, se även figur 3).

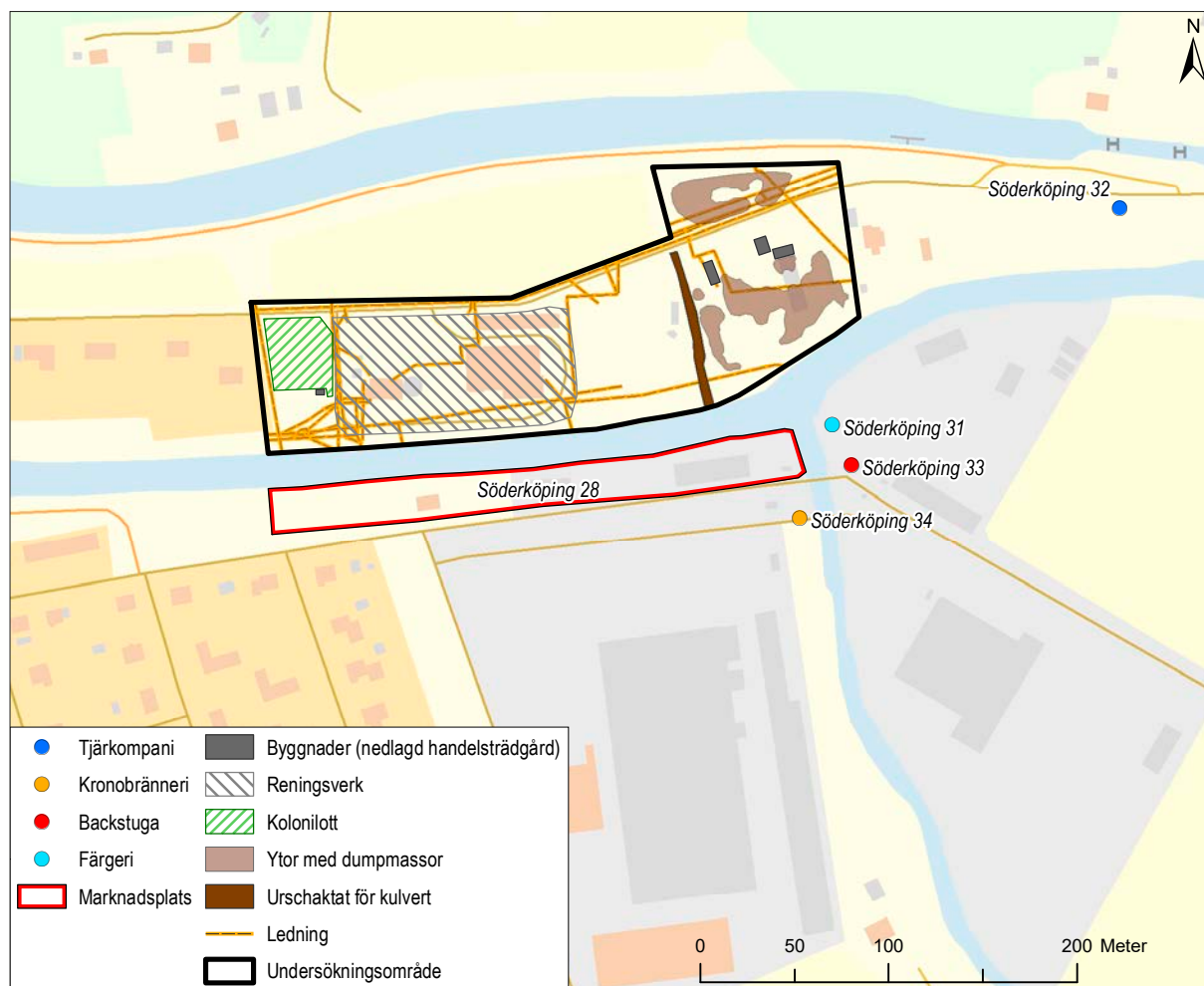
Topografi och fornlämningsmiljö

Landskapet vid utredningsområdet dominerades av det massiva Rumunderberget i norr där vattendragen Storån och Tvärån möts vid dess fot. Utifrån dessa högre bergspartier utgår en vidsträckt södergående sluttning som först söder om utredningsområdet övergår i flackare mark (figur 3). Marken inom utredningsområdet utgörs uteslutande av postglacial finlera och höjdnivåerna inom området (ca 1–3 meter över havet) gör att landet här steg ur havet förhållandevis sent. Vid 1500 e.Kr. var i stort sett hela undersökningsytan fortfarande under vattennivån som förbands via Storån med östersjövikens Slätbacken i öst (SGU).

Inga sedan tidigare kända fornlämningar fanns inom undersökningsytan. I och med att området var under vattennivån under både förhistorien och

medeltid är det framförallt lämningar från Söderköpings tidigmoderna fas i närområdet (figur 2). Längs Storåns södra strand finns en registrerad marknadsplats (Söderköping 28) som enligt kartuppgifter från 1600- och 1700-talet ska ha bestått av ett flertal åbodar. Vid två arkeologiska förundersökningar 2013 och 2014 påträffades troliga rester av dessa huskonstruktioner, samt även avfallsmaterial från en keramikverkstad (Viberg & Hjulström 2013; Berger 2015). Vid en arkeologisk utredning väst om mark-

nadsplatsen framkom äldre odlingslager med fynd som indikerade att området var uppodlat från åtminstone 1600-tal och fram till 1900-tal (Rönngren 2016). Strax nordöst om undersökningsytan fanns under tidigt 1700-tal ett tjärkompani (Söderköping 32) och där Tvärån förenas med Storån fanns under andra halvan av 1700-talet ett kronobränneri (RAÄ-nr 34). Under 1800-talets sista decennier fanns öst om Tvärån även en backstuga (Söderköping 33) och ett färgeri (Söderköping 31).

Figur 2. Utredningsområdet med registrerade lämningar samt störningar mot bakgrund av Fastighetskartan. Sentida industri, ledningsdragningar och dumpmassor tog större ytor av utredningsområdet i anspråk. Den schaktbara ytan uppgick därmed till ca 10 000 m². De registrerade lämningarna i utredningsområdets närområde härrör alla från perioden 1600 till 1800-tal. Skala 1:4 000.

Figur 3. Från de höglänta områdena i norr utgår en vidsträckt sluttning som övergår i flackare mark först söder om utredningsområdet. På bilden syns även reningsverket som täckte en stor del av utredningsområdet. Foto från sydväst. Spridningsställstånd från Lantmäteriet.

METOD

En översiktlig kart- och arkivanalys genomfördes innan fältmomentet. Denna omfattade en genomgång av Fornminnesregistret (FMIS), Skogsstyrelsens register över kulturlämningar (Skogens Pärlor) samt Statens historiska museums föremålsdatabas (SHM). Församlingsboken över S:t Laurentii församling granskades även i Arkiv Digital med syfte att undersöka en mer precis tidpunkt för etablerandet av Ede gård. Historiska kartakter eftersöktes i Lantmäteriets samling av digitala kartor och de som bedömdes som relevanta utifrån utredningens syfte rektifierades mot modernt kartmaterial, vilket möjliggjorde analyser av det historiska nyttjandet av platsen gentemot dagens förhållanden. Data över områdets jordarter samt förhistoriska och historiska strandlinjerekonstruktioner analyserades i Sveriges geologiska undersöknings kartgenerator (SGU).

Fältmomentet bestod av en initial granskning av ytans olika delar där synliga lämningar eller lägen som kunde bedömas som lämpliga för lämningar

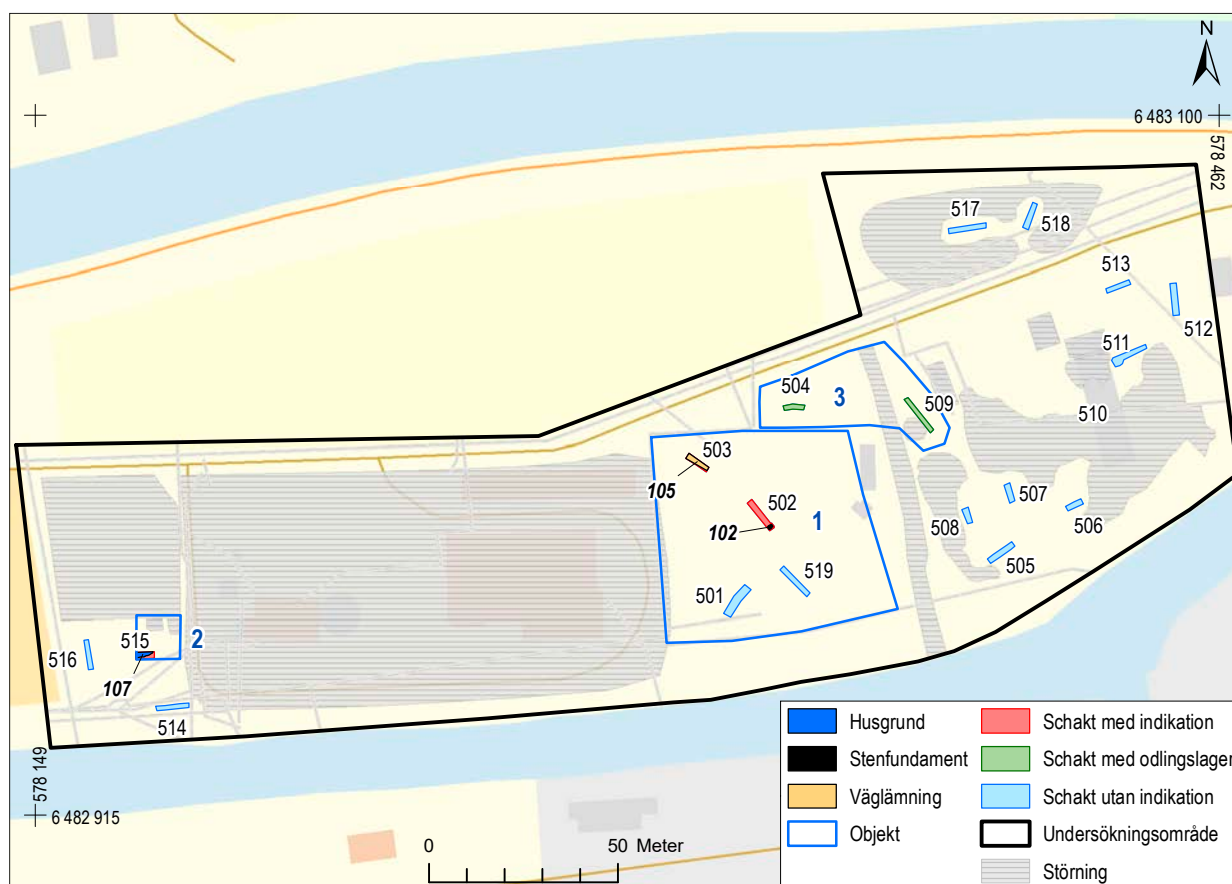
under marknivå eftersöktes. Som ett komplement användes en drönare med syftet att snabbt få en uppfattning om områdets plats i landskapet och dess lokala topografi. Baserat på denna granskning upptogs sökschakt i varierande längd med bandburen maskin på valda delar inom området. Schakten grävdes ned till anläggningsnivå alternativt orörd mark. Påträffade anläggningar mättes in med RTK-GPS och dokumenterades med fotografi och i skrift på digital kontextblankett. Inmätningarna och kontextbeskrivningarna sammankopplades sedan i det GIS-baserade dokumentationsprogrammet SiteWorks. Då tidigare erfarenheter har visat att metalledetektering redan i utredningsskedet kan ge betydelsefull information om en lämningens ålder, karaktär och utbredning detekterades torven i ett urval av de upptagna schakten. Då förekomsten av recent järn tenderar att vara högt i mark nära modern bebyggelse kontrollerades endast ett urval av järnutslagen, medan alla utslag av ädlare metaller undersöktes.

RESULTAT

Inom utredningen upptogs 19 sökschakt med en sammanlagd area på 200 m². Av utredningsområdets schaktbara yta motsvarar det ca 2% (figur 4). Tre objekt identifierades: lager och konstruktion efter gården *Ede* etablerad under tidigt 1900-tal (objekt 1), en husgrund från 1900-talets första hälft (objekt 2), samt odlingslager brukat under 1600–1900-tal (objekt 3). Utredningen kunde även konstatera att stora delar av den naturliga vidsträckta sluttningen mot Storån schaktats ur i omgångar under 1900-talet, innan utfyllnadsmassor påförts som grund för den sentida bebyggelsen. Se schakttabell (bilaga 1) och anläggningstabell (bilaga 2) för ingående beskrivning av markförhållanden och påträffade kontexter.

Objekt 1. Gården Ede (datering ca 1910 till ca 1970)

I flera schakt i utredningsområdets centrala del (501, 502, 503, 519) framkom mellan 1 till 1,6 meter tjocka utfyllnadsmassor (103, 104, 106, 108). På dessa hade en väg anlagts (105) och ett mindre stenfundament grävts ned (102) (figur 5). På ekonomiska kartan från 1946 (J133-8g6g68) sammanfaller vägen med en vägsträckning/uppfart till böningshuset tillhörande gården Ede, som vid denna tidpunkt låg inom utredningsområdets centrala del. På samma karta redovisas platsen för stenfundamentet som gårdens trädgård, och konstruktionen bör

Figur 4. Schakten fördelades på de ytor som inte var störda av sentida aktiviteter. Fastighetskartan som bakgrund. Skala 1:2 000.

Figur 5. Schakt 502 med det påträffade stenfundamentet (102). Detta var nedgrävt i utfyllnadsmassor (104) som var upp mot 1,6 meter tjocka. Foto från nordväst.

därmed kopplas till någon form av utsmyckning av tomten (figur 6). Edes boningshus finns med på en karta över en rågångsåtgärd från 1923 (05-söd-51) men gården finns inte utmärkt på kartor från andra halvan av 1800-talet. I församlingsboken över S:t Laurentii redovisades Ede för första gången i handlingarna från 1906–1915, och beboddes då av skeppsmätaren Karl Gustaf Viggander (se referenser för källhänvisning). Etablerandet av Ede kan därmed bestämmas till runt 1910 och de påträffade utjämningsmassorna härrör alltså från tiden kring förra sekelskiftet. Detta stöds av de enstaka skärvorna sentida keramik och porslin som framkom i lager 106. Ede finns inte med på 1979 års ekonomiska karta (J133-8g6g80) utan avvecklas någon gång dessförinnan. Utbredningen av objektet baseras på de identifierade lämningarna och kartuppgifterna. Objektet bedöms som övrig kulturhistorisk lämning.

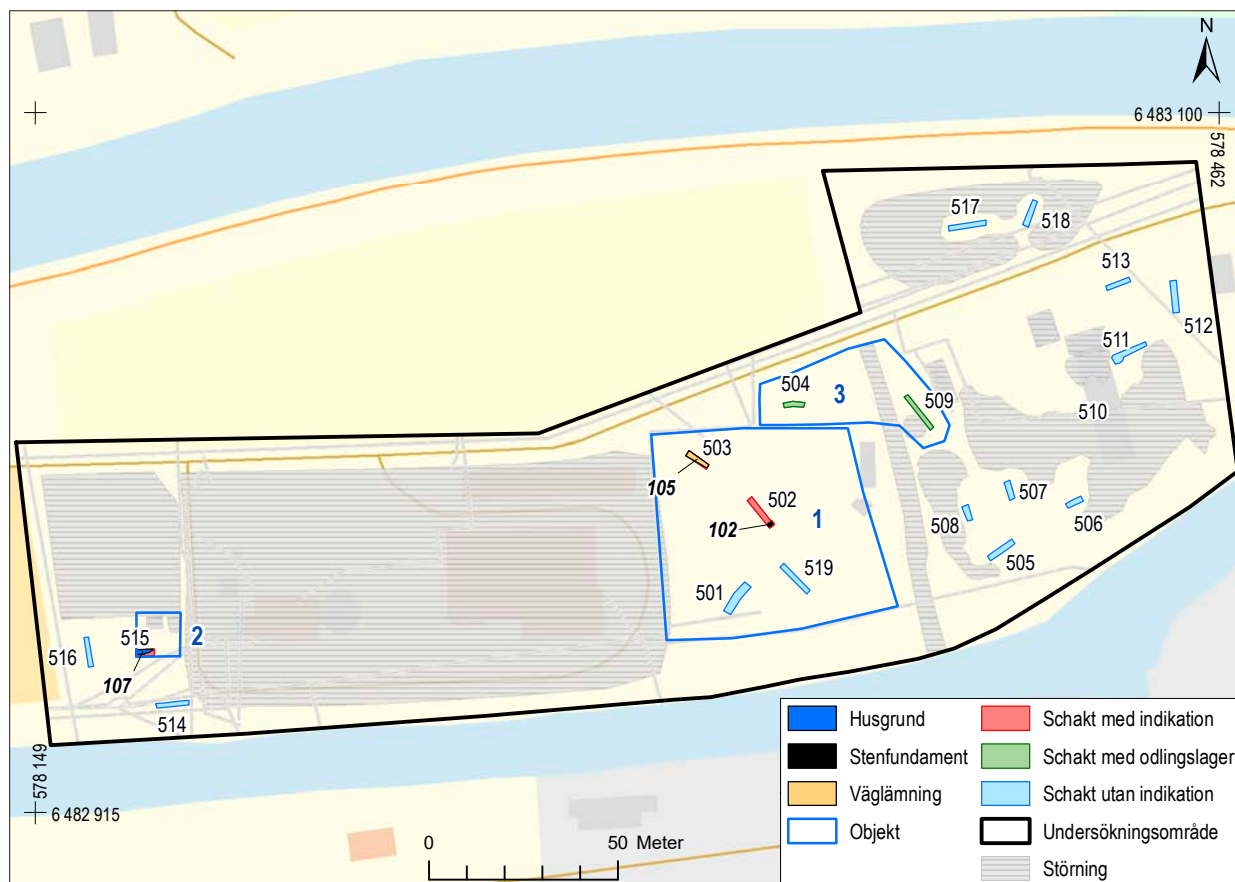
Figur 6. Utfyllnadsmassorna (103, 104, 106, 108), väglämningen (105) och stenfundamentet (102) sammanfaller med platsen för Ede gård på 1946 års ekonomiska karta. På platsen för den påträffade husgrunden (107) redovisas på samma karta en mindre byggnad. Skala 1:2 000.

Objekt 2. Husgrund (datering till första halvan av 1900-talet)

I schakt 515 framkom en syllstensrad (107) uppbyggd av sprängsten i varierande storlekar (figur 8). Vid en rektifiering av 1946 års ekonomiska karta (J133-8g6g68) sammanfaller den påträffade syllstensraden med en mindre byggnad (se figur 6). Strax söder om denna på samma karta är invid Storån en större ekonomibyggnad utmärkt som även finns med på en karta över en rågångsåtgärd från 1885 (05-söd-41). Ingen av byggnaderna är dock utmärkta på Häradsekonomska kartan från 1868–77 (J112-56-22). Vid framställandet av 1979 års ekonomiska karta (J133-8g6g80) har husen försvunnit och marken fått den utformningen om syns idag. Flera ledningsdragningar skär den del av den större byggnaden som befinner sig inom utredningsområdet varför denna troligtvis här är bortschaktad (se figur 2). Delar av huset kan däremot vara bevarat utanför utredningsområdets västra gräns. Objektet omfattar därför endast den mindre byggnaden, som den framstår på 1946 års ekonomiska karta, och bedöms som övrig kulturhistorisk lämning.

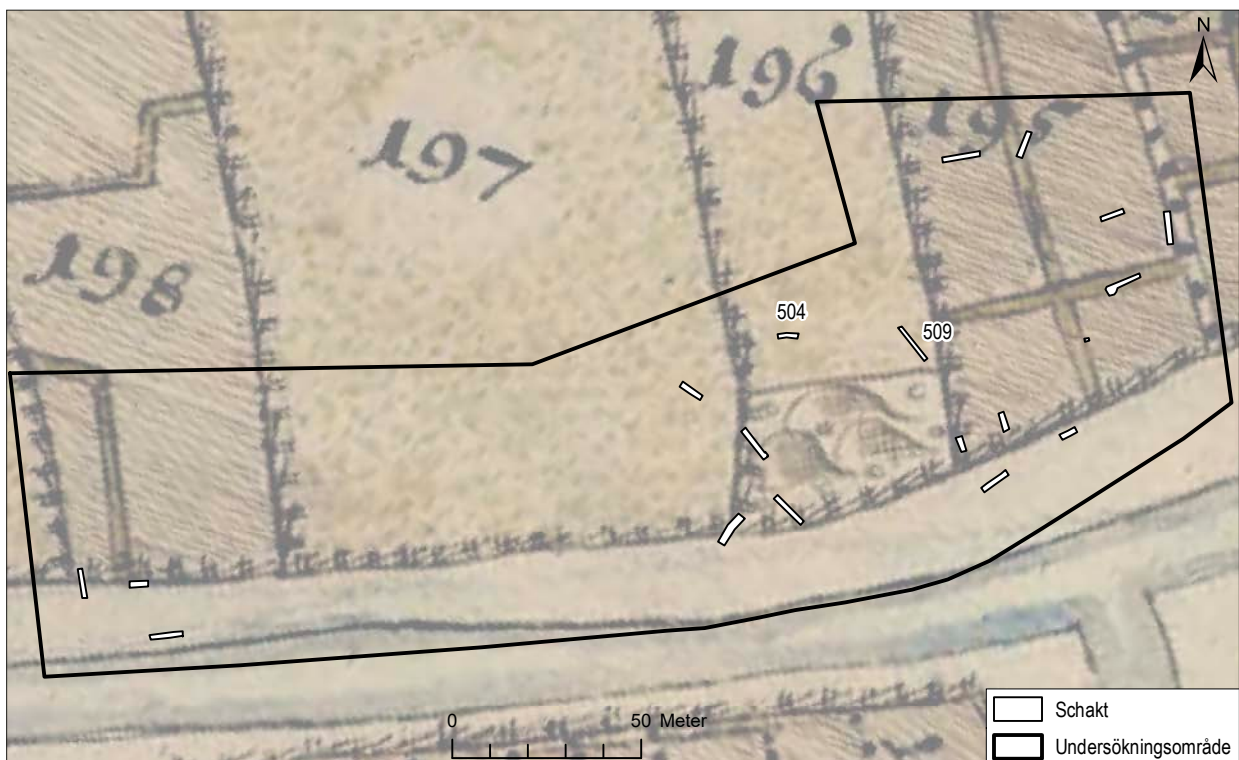
Objekt 3. Odlingslager (datering till 1600–1900-tal)

I schakt 504 och 509 framkom en matjordshorisont med mindre skärvor fajans, flintgods och stengods (mineralvattenkrus). I lagret framkom även recent material av järn och plast vilket tyder på en kontinuerlig odling från tidigmodern tid till 1900-tal. 1642 års geometriska avmätning (D111-1:1) är den äldsta karta där utredningsområdet är med. På denna redovisas utredningsområdet som ängs- och åkermark (figur 9). Detta förhållande speglar även 1700- och 1800-talets nyttjande av området som det framstår i det historiska kartmaterialet, t.ex. på Häradsekonomska kartan från 1868–77 (J112-56-22). Inget odlingslager framkom på någon annan yta inom utredningsområdet vilket talar för att man vid 1900-talets olika byggnationer schaktat ur den naturliga marknivån med syfte att stabilisera marken vid Storån inför byggnationerna. Objektet avgränsas av den sentida urschaktningen av marknivån vid anläggandet av Ede gård (i syd) och handelsträdgården (i öst). Platsen för objektet var uppodlat in i sent 1900-tal vilket gör att objektet bedöms som *ej fornlämning*.

Figur 8. Schakt 515 och den påträffade husgrunden (107). Foto från syd.

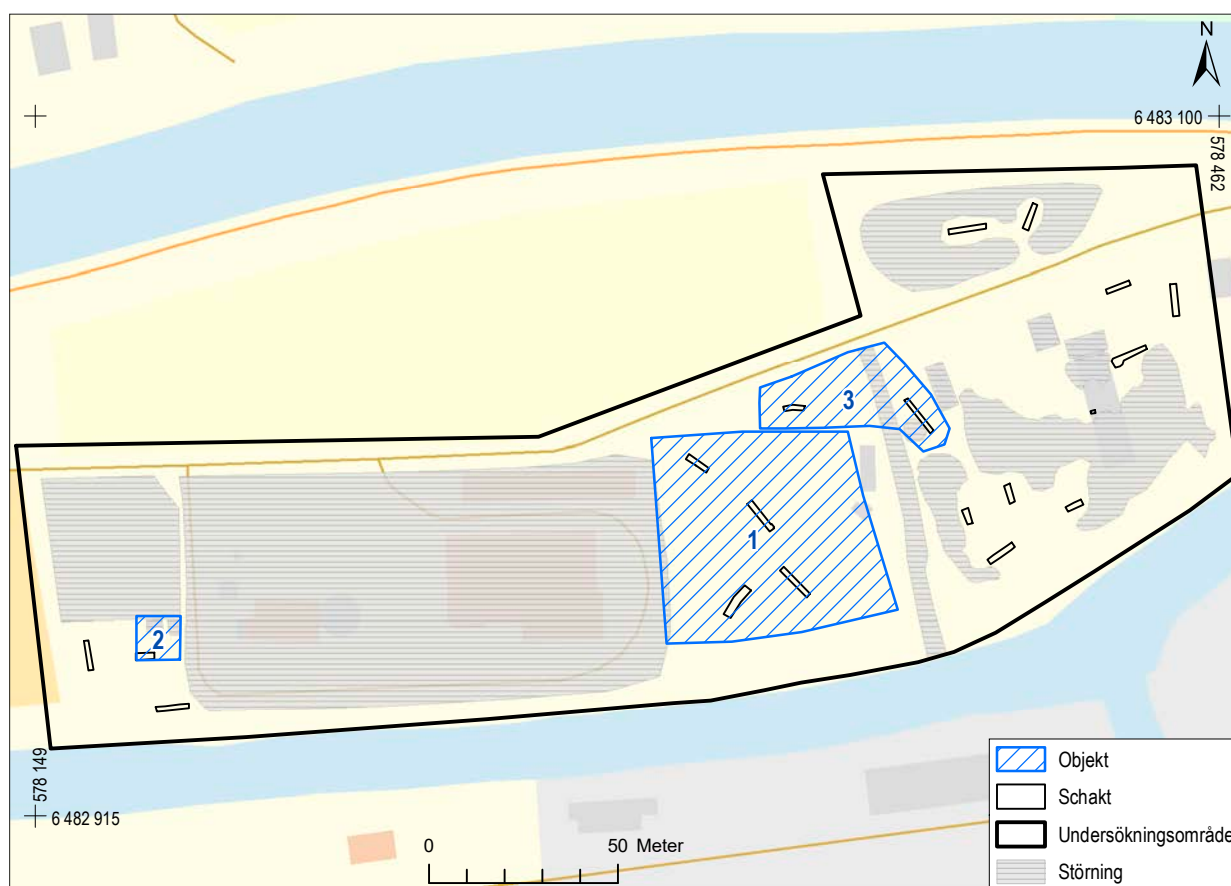
Figur 9. På 1642 års karta utgjordes utredningsområdet av åker- och ängsmark. Detta förhållande speglar nyttjandet av marken inom stora delar av ytan ända fram till sent 1900-tal. Det var dock endast i schakt 504 och 509 som spår av denna odling fanns bevarad då resterande yta schaktats ur i omgångar under 1900-talet. Skala 1:2 000.

DISKUSSION OCH SLUTSATS

Utredningen identifierade 3 objekt (figur 10 och 11).

Efter det att platsen för utredningen steg ur vattnet efter 1500-talet e.Kr. nyttjades området som åker- och ängsmark fram till sent 1900-tal, då ett reningsverk och en handelsträdgård anlades. De centrala delarna av ytan bebyggdes dock redan kring förra sekelskiftet då gården Ede uppfördes och beboddes av skeppsmätare Viggander (objekt 1). Inför denna byggnation fylldes stora ytor av den naturliga vidsträckta sluttningen mot Storån ut med upp mot 1,6 meter tjocka utfyllnadsmassor, med syftet att skapa en plan yta för bebyggelsen. Liknande omdaningar

av landskapet noterades vid en förundersökning på andra sidan av sidan av Storån (Hjulström 2013, s. 10ff). En mindre byggnad (objekt 2) i utredningsområdets västra del kan även den knytas till denna bebyggelsefas. Odlingslager (objekt 3) påträffades endast inom ett begränsat område i utredningsområdet norra del trots att det historiska kartmaterialet visade på en kontinuerlig odling i området från 1600-tal till sent 1900-tal. Detta tyder på att den naturliga marknivån med matjordslagret schaktades ur i omgångar under 1900-talet, där syftet var att stabilisera marken inför de olika byggnationerna.

Figur 10. De identifierade objektet mot Fastighetskartan. Skala 1:2 000.

Objektnr	Typ	Antikvarisk bedömning	Åtgärdsförslag
1	Gårdstomt (tidigt 1900-tal)	Övrig kulturhistorisk lämning	Ingen vidare åtgärd
2	Husgrund (tidigt 1900-tal)	Övrig kulturhistorisk lämning	Ingen vidare åtgärd
3	Odlingslager (1600–1900-tal)	Ej forn lämning	Ingen vidare åtgärd

Figur 11. Sammanställning av de påträffade objekten med antikvarisk bedömning och förslag på vidare åtgärd.

REFERENSER

Litteratur

BERGER, Å. 2015. *Där Storån och Tvärån möts – en marknadsplats i utkanten av Söderköping. Arkeologisk förundersökning, RAÄ 28, Söderköpings stad och socken, Östergötlands län. Rapporter från Arkeologikon-sult 2015:2846.*

RÖNNGREN, J. 2016. *Borgmästarens löneåker i Söderköping. Arkeologisk utredning etapp 1 och 2. Söderköping 3:63, 3:28 och 3:45, Söderköping socken och kommun, Östergötland. Arkeologgruppen AB rapport 2016:61.*

VIBERG, A. & HJULSTRÖM, B. 2013. *Georadarundersökning i Söderköping – sjöbodar och marknadsplats vid Tvärån. Arkeologisk förundersökning i form av georadarundersökning. Söderköping socken och kommun, Östergötland. Rapporter från Arkeologikon-sult 2013:2760.*

Kartor

D111-1:1 – SÖDERKÖPINGS STAD
Söderköpings stad, Östergötlands län.
Geometrisk avmätning, 1642.
Lantmäteristyrelsens arkiv.

J112-56-22 – Å
Östergötlands län.
Häradsekonomiska kartan, 1868–77.
Rikets allmänna kartverks arkiv.

05-SÖD-41 – SÖDERKÖPINGS STAD
Söderköpings stad, Östergötlands län.
Rågångsåtgärd, 1885.
Lantmäterimyndigheternas arkiv.

05-SÖD-51 – SÖDERKÖPINGS STAD
Söderköpings stad, Östergötlands län.
Rågångsåtgärd, 1923.
Lantmäterimyndigheternas arkiv.

J133-8G6G68 – SÖDERKÖPING
Östergötlands län.
Ekonomiska kartans blad 8G 6g, 1946.
Rikets allmänna kartverks arkiv.

J133-8G6G80 – SÖDERKÖPING
Östergötlands län.
Ekonomiska kartans blad 8G 6g, 1979.
Rikets allmänna kartverks arkiv.

Arkivhandlingar

Församlingsbok (1906–1915). S:t Laurentii (E)
AIIa:3. Sida: 169. Arkiv Digital.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsults projektnr:	3141
Länsstyrelsens dnr:	431-6852-17
Uppdragsgivare:	Söderköpings kommun
Län:	Östergötland
Kommun och socken:	Söderköping
Fastighetsbeteckning:	Söderköping 2:42, 2:68. 2:69
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning etapp 2
Undersökningstid, fält:	25–26 juni 2018
Koordinatsystem:	SWEREF99TM
Höjdsystem:	RH2000
Projektledare och rapportansvarig:	Anders Bornfalk Back
Fältpersonal:	Anders Bornfalk Back, Josefine Låås
Grävmaskinist:	Hans Andersson
Planer och layout:	Medea Nyström Huuva
Kvalitetssäkring:	Johan Blidmo
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs

BILAGA 1. SCHAKTBESKRIVNING

Schaktnr	Storlek (m)	Djup, max (m)	Beskrivning
501	10x2,3	1,15	Torv, ca 0,1 m. Under detta utfyllnadslager (101). Nedgrävning av betongrör i södra delen av schaktet. Undergrund av blålera.
502	10x1,6	1,50	Torv, ca 0,1 m. I södra delen av schaktet ett stenfundament (102) nedgrävt i utjämningslager (104). Undergrund av blålera. I torven påträffades vid metaldetekteringen ett 1 öres myntpräglat 1936.
503	6,5x1,5	1,40	Torv, ca 0,1m. Under detta väg (105) liggandes på utfyllningslager (106). I botten ett dike. Undergrund av blålera.
504	6x1,4	0,50	Torv, ca 0,15 m. Under detta matjord av brun lera (ca 0,25 m) med mindre skärvar flintgods och fajans blandat med recent material. Inslag av tegelkross. Undergrund av blålera.
505	8x1,6	1,00	Torv, ca 0,05 m. Under detta sentida påförda massor (1 m tjockt) bestående av sand, grus och sten upp mot 0,5x0,5 m stora. Recenta föremål av plast och aluminium. Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Undergrund av blålera.
506	4,5x1,5	1,20	Torv, ca 0,05 m. Under detta sentida påförda massor (1,15 m tjockt) bestående av sand, grus och sten upp mot 0,5x0,5 m stora. Recenta föremål av plast och aluminium. Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Undergrund av blå lera.
507	5x1,7	1,00	Torv, ca 0,05 m. Under detta sentida påförda massor (1 m tjockt) bestående av sand, grus och sten upp mot 0,5x0,5 m stora. Recenta föremål av plast och aluminium. Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Undergrund av blålera.
508	4,2x1,7	0,90	Torv, ca 0,05 m. Under detta sentida påförda massor (0,9m tjockt) bestående av sand, grus och sten upp mot 0,5x0,5 m stora. Recenta föremål av plast och aluminium i detta. Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Under detta nedgrävning för dräneringsledning vilket förhindrade att schaktet grävdes till undergrund.
509	11x1,2	0,50	Torv, ca 0,15 m. Under detta matjord av brun lera innehållandes mindre skärvar porslin och stengods (mineralvattenkrus) blandat med recent material. Inslag av tegelkross. Undergrund av blålera.
510	1,3x0,8	0,10	Grus och sand, ca 0,1 m. Under detta betongplatta vilket förhindrade att schaktet grävdes till undergrund.
511	10x1,5–2,6	1,10	Torv, ca 0,1 m. Under detta sentida påförda massor (1 m tjockt) av sand och sten upp mot 0,4x0,4 m stora. Recenta föremål av plast och järnskrot. Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Undergrund blågrå lera.
512	8,6x1,6	0,70	Torv, ca 0,05 m. Under detta sentida påförda massor (0,65 m tjockt) av sand och sten upp mot 0,3x0,3 m stora. Fiberduk i detta. Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Undergrund av blålera.
513	6,5x1,2	0,85	Torv, ca 0,05 m. Under detta sentida påförda massor (0,8 m tjockt) med recenta föremål av plast. Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Undergrund av blålera.
514	8,7x1,2	0,50	Gräsmatta, ca 0,1 m. Under detta matjord av brun lera (ca 0,25 m tjockt). Innehöll recenta föremål av plast, trä och glas. Undergrund av ljus gråblå lera.
515	5x1,6	0,35	Gräsmatta, ca 0,1 m. Under detta matjord uppblandat med rikligt med tegelkross och krossade tegelpannor (ca 0,25 m tjockt). Under detta husgrund (107). Undergrund av blålera.
516	8x1,4	0,70	Gräsmatta, ca 0,1 m. Under detta sentida påförda massor (0,6 m tjockt) av sprängsten, asfalt, tegelstenar, lera och sand. Recenta föremål av järnskrot och porslin. Undergrund av blålera.
517	10x1,4	1,10	Torv, ca 0,1 m. Under detta sentida påförda massor (1 m tjockt) av grus, sand sten och asfalt. Inslag av recenta föremål (kakelplattor). Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Undergrund av gråblå lera.
518	7,3x1,7	0,55	Torv, ca 0,05 m. Under detta sentida påförda massor (0,4 m tjockt) av grus, sten och sand. Utfyllt vid anläggandet av handelsträdgården under sent 1900-tal. Undergrund av gråblå lera.
519	10x1,4	0,50	Torv, ca 0,1 m. Under detta utfyllnadslager (108). Schaktet ej grävt till undergrund.

BILAGA 2. ANLÄGGNINGSBESKRIVNING

Nr	Typ	Längd (m)	Bredd (m)	Tjocklek/ höjd (m)	Beskrivning	Tolkning
101	Utfyllnadslager	-	-	1,00	Tjocka massor av tegelkross med enstaka fragmentariska tegelstenar. Inslag av skärviga stenar, upp mot 0,15x0,1 m stora. Till viss del uppblandat med lera.	Utfyllnad av naturlig slänt mot Storån inför anläggandet av gården Ede i början av 1900-talet.
102	Stenkonstruktion	1,40	1,10	0,80	Kalkstensplattor lagda i fyra skikt. Kvadratisk i plan (NO-SV). Stenmaterial mellan 0,6x0,4x0,2 m till 0,3x0,3x0,1 m. Nedgrävt i utjämningslager 104.	Fundament till trädgårdsdetalj tillhörande gården Ede (1900-tal).
103	Utfyllnadslager	-	-	0,80	Tjocka massor av tegelkross med enstaka fragmentariska tegelstenar. Inslag av skärviga stenar, upp mot 0,15x0,1 m stora. Till viss del uppblandat med lera.	Utfyllnad av naturlig slänt mot Storån inför anläggandet av gården Ede i början av 1900-talet.
104	Utfyllnadslager	-	-	1,60	Tjocka massor av sand, lera, murbruk och tegelkross med enstaka fragmenterade tegelstenar. Inslag av enstaka stenar upp mot 0,15x0,15 m.	Utfyllnad av naturlig slänt mot Storån inför anläggandet av gården Ede i början av 1900-talet.
105	Väglager	-	-	0,20	Hårt packat grus och småsten. Inslag av sten upp mot 0,1x0,1 m.	Väg. Sammanfaller med väg/uppfart på 1946 års ekonomiska karta.
106	Utfyllnadslager	-	-	1,10	Tjocka massor av sand, lera, murbruk och tegelkross med enstaka fragmenterade tegelstenar. Inslag av enstaka stenar upp mot 0,15x0,15 m. Förekomst av sentida keramik och porslin.	Utfyllnad av naturlig slänt mot Storån inför anläggandet av gården Ede i början av 1900-talet.
107	Stenkonstruktion	3,50	1,05	0,30	Rad av tätt lagda sprängstenar (NV-SO) i ett tydligt skikt. Stenstorlek mellan 0,2x0,2 m till 0,6x0,5 m. Fortsätter in i västra och norra schaktväggen.	Stensyll till husgrund. Sammanfaller med byggnad redovisad på 1946 års ekonomiska karta. Byggnaden finns inte med på 1868-77 års Häradseconomiska karta.
108	Utfyllnadslager	-	-	>0,4	Tjocka massor av sand, lera, murbruk och tegelkross med enstaka fragmenterade tegelstenar. Inslag av enstaka stenar upp mot 0,15x0,15 m.	Utfyllnad av naturlig slänt mot Storån inför anläggandet av gården Ede i början av 1900-talet.

Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3141